

Предмет: увоз моторних возила

У претходном периоду било је више измена прописа који се примењују при увозу моторних возила. У том смислу, а са циљем да информације о увозу моторних возила учинимо доступним и разумљивим свим учесницима у царинском поступку, прибавили смо мишљење Агенције за безбедност саобраћаја из дела њихове надлежности по предметном основу (акт бр: 221-22-00-00185/2014-05 од 24.01.2022. године), након чега смо ажурирали и објединили досадашња објашњења Управе царина којима је ближе појашњена ова материја.

С тим у вези, а у сврху једнообразног поступања у поступку увоза моторних возила, овим актом указује се на следеће:

1. Контрола испуњености норме „Еуро 3“

Ближи услови за увоз моторних возила у Републику Србију прописани су Уредбом о увозу моторних возила („Сл. гласник РС“, бр. 23/10, 5/18-у даљем тексту: Уредба), која се односи на моторна возила (у даљем тексту: возила) категорије М-возила и Н-возила, према класификацији Економске комисије Уједињених нација за Европу (UN/ECE), која је одштампана уз ову уредбу и чини њен саставни део.

Наведена возила могу се увозити у нашу земљу уколико испуњавају услове из члана 4. Уредбе, односно уколико су произведена у складу са условима прописаним нормом „Еуро 3“.

Контролу да ли је возило произведено у складу са условима прописаним нормом „Еуро 3“, врши надлежни царински орган у спровођењу одговарајућег царинског поступка, и то:

- 1) прегледом возила;
- 2) увидом у његова пратећа документа, и
- 3) упоређењем возила и пратећих докумената са техничком спецификацијом за тај тип возила.

Услове из члана 4. Уредбе испуњавају и возила која су произведена у било којој земљи (света) после 01.01.2002. године, а након тога и први пут регистрована у некој од земаља Европске уније (EU) и EFTA.

Међутим, имајући у виду чињеницу да се у неким иностраним саобраћајним дозволама не наводи податак о години производње путничког моторног возила, царинарница може прихватити податак о првој регистрацији возила у некој од земаља чланица Европске уније како је напред и наведено јер се у земљама чланицама Европске уније од 01.01.2002. године возила нису могла регистровати уколико нису била произведена у складу са условима прописаним нормом „Еуро 3“.

У смислу напред наведеног, када су предмет увоза возила која су први пут регистрована у некој од земаља које су након 01.01.2002. године постале чланице Европске уније, сматраће се да возило испуњава услове из чл. 4. Уредбе уколико је први пут регистровано у земљи чланици Европске уније након датума њеног приступања Европској унији.

Уколико царинарница на несумњив начин не може да утврди да су испуњени услови за увоз возила прописани чланом 4. Уредбе (или има сумњу у погледу истог) упутиће странку да се обрати Агенцији за безбедност саобраћаја ради прибављања одговарајућих доказа.

С тим у вези, у сврху доказивања испуњености услова из члана 4. Уредбе (да је возило произведено у складу са условима који су прописани нормом „Еуро 3”), у поступку стављања возила у слободан промет или у поступку привременог увоза, царинарница може прихватити:

- Уверење о испитивању возила, односно контролисању возила које се увози као употребљавано, које Агенција издаје у складу са Правилником о испитивању возила („Сл. гласник РС“, бр. 8/12...110/22 - др. Правилник - у даљем тексту: Правилник) - уколико је исто прибављено пре окончања царинског поступка или
- Потврду о испуњености услова прописаних нормом „Еуро 3“.

Имајући у виду да Уверење о испитивању возила, односно контролисању возила које се увози као употребљавано садржи искључиво податке о конкретном возилу (а не и о увознику) без утицаја је податак да ли је захтев за издавање овог уверења надлежном органу - Агенцији за безбедност саобраћаја поднео увозник или лице које је увозник овластио (нпр. шпедитер или друго лице).

Такође, Агенција за безбедност саобраћаја обавестила је ову управу да се Потврде о испуњености услова прописаних нормом „Еуро 3” од почетка издају на физичко или правно лице - подносиоца захтева, не разматрајући да ли се ради о стварном увознику, шпедитеру или неком трећем лицу. У поступку издавања ове потврде није неопходно навести разлог за подношење такве врсте захтева, али се углавном ради о теретним возилима у привременом увозу која раде на великим инфраструктурним пројектима, теретним возилима која морају бити повезано испитана или возилима код којих на друге начине није било могуће одредити испуњеност услова прописаних нормом.

Полазећи од чињенице да су на основу аката Агенције за безбедност саобраћаја у ранијем периоду све царинарнице обавештаване о издавању Извештаја о испитивању возила које се увози као употребљавано и Извештаја о испитивању возила која се преправљају или која се појединачно производе, овим путем вас информишемо да је наведена агенција обавестила Управу царина да је **издавање тих извештаја обустављено**.

Наиме, како је Агенција за безбедност саобраћаја указала у свом акту, под напред наведеним бројем и датумом, у напомени Уверења о испитивању возила, односно контролисању возила које се увози као употребљавано ни у једном контексту се не наглашава посебно да се исто издаје само у сврху царицења. Извештаји о испитивању возила су документи који настају у процесу испитивања у сврху издавања Уверења о испитивању, односно контролисању возила које се увози као употребљавано, односно Уверења о испитивању возила појединачно произведених или преправљених.

Према наводима Агенције за безбедност саобраћаја, **а што је без утицаја на спровођење одговарајућег царинског поступка када су предмет истог моторна возила, издавање Извештаја подносиоцима захтева се и даље врши само:**

- за возила која се преправљају или појединачно производе у сврхе упућивања возила код овлашћених правних лица за технички преглед возила ради потврде техничке исправности возила у смислу одредби члана 250. став 8. Закона о безбедности саобраћаја на путевима („Сл. гласник РС“, бр. 41/09...128/20 – др. Закон) и

- у сврхе прописане чланом 6. став 1. Правилника о утискивању идентификационе ознаке ("Службени гласник РС", бр. 11/20, 5/21).

За нова возила која увозе правна и физичка лица, Агенција за безбедност саобраћаја издаје исправу о хомологацији.

Приликом увоза специјалних возила М и Н категорија, према класификацији Европске комисије Уједињених нација за Европу (UN/ECE), која класификација је и саставни део Уредбе, морају испуњавати услове из члана 4. те уредбе.

Изузетно, према заузетом ставу Агенције за безбедност саобраћаја у акту број: 221-22-00-00185/2014-05 од 24.08.2017. године, **не захтева се прилагање исправа издатих од стране те агенције за:**

- возила која се увозе у Републику Србију за потребе лица из члана 244. Царинског закона („Сл. гласник РС“, бр.95/18...138/22) са дипломатским статусом, односно за потребе дипломатско-конзуларних представништава и њиховог особља у Републици Србији;
- возила која се користе за такмичења на путевима и ван њих - током такмичења и
- возила са посебном дозволом за испитивање на путу и борбена возила оружаних снага.

Наведена возила као нова не подлежу прибављању исправе о хомологацији, односно као употребљавана нису предмет контроле на основу Правилника и нису предмет члана 4. став 1. Уредбе и приликом стављања истих у слободан промет или поступак привременог увоза.

Према ставу заузетом у напред наведеном акту Агенције за безбедност саобраћаја, ова возила, која, евентуално, буду касније продата домаћим лицима, постају, пре стављања у слободан промет, предмет контролисања у складу са Правилником и предмет су примене члана 4. став 1. Уредбе.

Моторна возила која се извозе не морају бити произведена у складу са условима прописаним нормом „Еуро 3“.

2. Увоз возила за личне потребе и потребе домаћинства

У складу са одредбама члана 5. Закона о спољнотрговинском пословању („Сл. гласник РС“, бр. 36/09...89/15-др.закон) домаћа и страна физичка лица имају иста права у спољнотрговинском промету робом и тај промет обављају искључиво за сопствене потребе. Наведено значи да физичка лица могу увозити робу за личну употребу и потребе домаћинства у количини која нема комерцијални карактер.

У ситуацијама када царинарница има сумњу да физичко лице врши увоз возила која нису искључиво намењена за сопствене потребе и потребе његовог домаћинства, указује на ту чињеницу надлежним органима ради предузимања мера из њихове надлежности.

Према мишљењу надлежног министарства, физичко лице може да увезе теретно возило, без обзира на његову тонажу и ако није регистровано за обављање делатности, док увоз аутобуса од стране физичког лица за сопствене потребе и потребе домаћинства није могућ, већ се исти може увести само ако је лице регистровано за обављање одговарајуће делатности.

3. Нова и употребљавана возила

Нова возила из Прилога 5Б Одлуке о одређивању робе за чији је увоз, извоз, односно транзит прописано прибављање одређених исправа („Сл. гласник РС“ 59/22...3/23), која у складу са наведеном одлуком подлежу обавези прибављања исправе о хомологацији, коју издаје Агенција за безбедност саобраћаја, јесу она која никад нису регистрована или од чије прве регистрације није прошло више од 6 месеци.

Правилником о испитивању возила („Сл. гласник РС“, бр. 8/12...110/22 - др. правилник) прописано је да, између осталог, употребљавано возило јесте возило које је било регистровано и од чије је прве регистрације прошло најмање 6 месеци.

4. „Олдтајмери“

Одредбом члана 3. Уредбе, између осталог, прописано је да се одредбе ове уредбе не примењују на увоз возила од историјског значаја, колекционарских примерака и „олдтајмера”.

Возила од историјског значаја, колекционарски примерци и „олдтајмери” су возила:

- 1) која су произведена пре тридесет и више година,
- 2) која су очувана и одржавана у оригиналном и исправном стању, и
- 3) која представљају својеврстан материјални споменик техничке културе, традиције и друштвеног наслеђа.

Доказ да се ради о возилима која су очувана и одржавана у оригиналном и исправном стању, и возилима која представљају својеврстан материјални споменик техничке културе, традиције и друштвеног наслеђа је потврда коју издаје Музеј аутомобила у Београду.

Према мишљењу надлежног министарства, у поступку увоза „олдтајмера“ потврда Музеја аутомобила у Београду прихватиће се као валидна ако се у том поступку утврди да одговара чињеничном стању (нпр. за возило које се према својим карактеристикама не може сврстати у одговарајући тарифни број као моторно возило, таква потврда се не може прихватити и у таквим ситуацијама даљи поступак спровешће се у складу са прописима који се односе на робу која је предмет увоза).

Приликом привременог и трајног извоза „олдтајмера“, у складу са тачком 15. Одлуке о одређивању робе за чији је увоз, извоз, односно транзит прописано прибављање одређених исправа („Сл. гласник РС“, бр. 59/22...3/23), прилаже се одговарајуће решење Републичког завода за заштиту споменика културе. За власнике „олдтајмера“ са подручја АП Војводине решење издаје и Покрајински секретаријат за културу.

5. Улазак возила у царинско подручје Републике Србије

Возила која улазе у нашу земљу могу имати редовне или привремене регистарске ознаке (нпр. ZOL, IT и др.).

Да би се одобрило царински дозвољено поступање над возилима иста не морају бити претходно одјављена у иностранству, нити морају имати важећу годишњу регистрацију, осим у прописаним случајевима привременог увоза.

Када је власник возила овластио друго лице да за његов рачун изврши набавку и допремање возила, потребно је приликом пријаве на граничном прелазу приложити ваљано пуномоћје.

За возила која улазе у наше царинско подручје, осим за возила која у складу са царинским прописима испуњавају услове за усмено декларисање, подноси се транзитна декларација, на начин објашњен актом Управе царина број 148-05-030-01-503/2019 од 4.11.2019. године.

С тим у вези, напомињемо да се за моторна возила са привременим регистарским ознакама (ZOOL, IT и др.) којима лица пролазе (транзитирају) преко нашег царинског подручја, као и за она која се уносе ради стављања у слободан промет, подноси транзитна декларација.

Транзитна декларација подноси се и за моторна возила са привременом регистрацијом (ZOOL, IT и др.) која су натоварена на ауто-платформу, без обзира да ли улазе у наше царинско подручје ради стављања у неки од царинских поступака или само транзитирају кроз нашу земљу.

5.1. Стављање у слободан промет моторних возила за која је претходно одобрен поступак привременог увоза усменим декларисањем

Поступак привременог увоза, као један од посебних поступака из члана 183. Царинског закона, окончава се у складу са одредбом члана 187. Царинског закона, односно када се роба стављена у поступак привременог увоза стави у нови царински поступак, изнесе са царинског подручја Републике Србије, уништи без остатака, или се уступи у корист државе у складу са чланом 173. овог закона.

Полазећи од наведених законских одредаба, као и члана 123. став 5. Царинског закона и члана 128. тог закона, поступак привременог увоза превозног средства који је одобрен подношењем усмене декларације за привремени увоз у складу са чланом 211. Уредбе о царинским поступцима и царинским формалностима („Сл. гласник РС“, бр. 39/19...144/22), може се окончати стављањем тог превозног средства у слободан промет, у ком случају ће се код овлашћене царинарнице, којој је превозно средство допремљено, поднети декларација за привремени смештај, а након тога декларација за стављање у слободан промет.

6. Обавезно складиштење возила пре подношења декларације за стављање возила у слободан промет

У циљу правилне примене царинских прописа, употребљавана путничка и теретна моторна возила и аутобуси, који се у складу са Правилником о одређивању царинских органа за царињење одређених врста робе или спровођење одређених поступака („Сл. гласник РС“, бр. 79/21...139/22) допремају царинском органу ради одобрења поступка стављања у слободан промет, пре подношења декларације за стављање у слободан промет, ставиће се у поступак царинског складиштења или ће се привремено сместити.

7. Исправе које се прилажу уз редовну декларацију код унутрашње - одредишне ЦИ/ЦР

У спровођењу одговарајућег поступка код надлежне ЦИ/ЦР неопходно је приложити исправе на основу којих се на несумњив начин може извршити правилна идентификација моторног возила. То је пре свега оригинална саобраћајна дозвола. Уколико оригинални примерак задржава земља у којој се возило одјављује, копија саобраћајне дозволе мора бити оверена код за то надлежног органа у иностранству нпр. суд, нотар, МУП, општина...

Овера саобраћајне дозволе од стране агенција за продају или регистрацију возила, као и ауто-мото савеза, друштава или клубова не може се прихватити као ваљана.

Када увозници уместо саобраћајне дозволе поседују доказ - потврду да је возило било у власништву војске, неких других страних трупа или је коришћено у кругу аеродрома, фабрике и сл., а да никад није било регистровано или су у брифу наведени сви конкретни подаци потребни за идентификацију возила, а без уписаног имена власника возила, царинарница ће одобрити спровођење одговарајућег царинског поступка за такво возило уколико на несумњив начин може извршити правилну идентификацију истог.

За возило купљено у иностранству (нпр. на лицитацији или аукцији која је организована од стране овлашћеног иностраног органа, односно организације (државни орган, осигуравајуће друштво...), за које увозник није у ситуацији да дође у посед саобраћајне дозволе јер у тим случајевима овлашћени инострани орган, односно организација, за такво возило издаје одговарајућу врсту документа (сертификат), а у сврху трајног извоза из земље, који садржи све релевантне податке о возилу као и саобраћајна дозвола, царинарница ће одобрити спровођење одговарајућег царинског поступка уколико се на несумњив начин може извршити правилна идентификација истог.

Такве врсте документата су нпр. *Fish d'identification*, *Certificate d'immatriculation* (у Француској). Ови документи представљају синтезу информација које се налазе у саобраћајној дозволи, а у оквиру информативног система надлежног министарства земље која их издаје у сврху трајног извоза.

Уз декларацију се подноси фактура (или купопродајни уговор, зависно од начина куповине) која се односи на декларисану трансакцијску вредност возила.

Уколико се возило увози уз примену неког од важећих споразума о слободној трговини, уз декларацију се прилаже и доказ о пореклу возила. Царински орган може захтевати превод доказа о пореклу, а може захтевати и да се уз увозну декларацију приложи изјава увозника у смислу да возило испуњава услове обавезне за примену чланова 89 - 99. Уредбе о царинским поступцима и царинским формалностима.

Уз декларацију треба да се приложи и остале исправе које су од утицаја на исправно спровођење поступка.

Поступак стављања у слободан промет моторних возила увек се спроводи у редовном поступку и не може се спровести у тзв. скраћеном поступку (на граничном прелазу).

Поступак стављања у слободан промет употребљаваних путничких и теретних моторних возила и аутобуса може се спровести у царинарници по избору декларанта, али у складу са Правилником о одређивању царинских органа за царињење одређених врста робе или спровођење одређених поступака.

Наведено се примењује и у случају када се у слободан промет стављају употребљавана путничка и теретна моторна возила и аутобуси који су претходно били у

неком од царинских поступака (нпр. након поступака смештаја, оплемењивања, привременог увоза).

Поступак стављања у слободан промет нових путничких и теретних моторних возила и аутобуса може се спровести у царинарници по избору декларанта.

У ситуацији када се надлежној царинарници поднесе захтев за увоз возила које је предмет наслеђивања (члан 245. став 1. тачка 6) Царинског закона), које је приликом уноса у царинско подручје Републике Србије усмено декларисано у складу са чланом 211. Уредбе о царинским поступцима и царинским формалностима, али се због смрти оставиоца затекло на нашем царинском подручју и представља предмет оставине, надлежна царинарница којој је возило допремљено, размотриће околности конкретног случаја и, уколико су сви услови испуњени, одобриће да се за допремљено возило поднесе декларација за привремени смештај, а након тога и декларација за стављање у слободан промет.

Напомена: Возила која се увозе по основу наслеђа морају испуњавати услове прописане нормом „Еуро 3“. Документа о власништву морају да гласе искључиво на име оставиоца, односно на правно лице чији оснивач, односно власник или сувласник је био оставилац.

Такође, у ситуацији када се надлежној царинарници поднесе захтев за одобрење одговарајућег поступка ради поправке возила са страним регистарским ознакама које је приликом уласка/привременог увоза у нашу земљу усмено декларисано, а на нашем царинском подручју се покварило, царинарница ће одобрити да се возило пријави унутрашњој ЦИ/ЦР подношењем декларације за привремени смештај.

Приликом подношења захтева за стављање у слободан промет возила које је претходно било у поступку привременог увоза, царинарница ће испуњеност норме „Еуро 3“ ценити и у моменту подношења декларације за стављање робе у слободан промет, без обзира на то што је возило морало да испуњава прописану норму „Еуро 3“ и у тренутку стављања у поступак привременог увоза.

Возила која су била предмет повластице у смислу члана 244. Царинског закона (увезена на основу акта протокола) и члана 245. став 1. тачка 11. Царинског закона (увезена по основу инвалидитета) и која се по истеку рокова из члана 249. Царинског закона отуђе, дају другом лицу на коришћење или друкчије употребе, не подлежу наплати увозних дажбина.

8. Привремено изношење возила из царинског складишта (чл. 205. ст. 3. Царинског закона)

Моторна возила стављена у поступак царинског складиштења могу бити привремено изнета из царинског складишта и то изношење, осим у случајевима више силе, надзорна ЦИ/ЦР код које је спроведен поступак царинског складиштења возила, унапред одобрава.

Привремено изношење возила се одобрава на захтев примаоца робе и то ради испитивања истог, а у сврху прибављања хомологације или Уверења о испитивању, односно контролисању возила које се увози као употребљавано, као и у другим случајевима уколико то надлежна ЦИ/ЦР сматра оправданим.

У захтеву за привремено изношење возила, између осталог, увозник треба да наведе:

- тачан назив правног лица које ће вршити испитивање, а које је Агенција у складу са Правилником овластила за спровођење испитивања;
- време и место на којем ће се испитивање извршити.;
- рок до ког ће возило бити враћено у простор царинског складишта.

Списак свих правних лица овлашћених да врше испитивања употребљаваних возила која се увозе у Републику Србију доступан је на сајту Агенције за безбедност саобраћаја.

Надлежна ЦИ/ЦР одређује рок за привремено изношење возила.

Напомена: Привремено изношење није могуће одобрити за привремено смештена возила.

9. Носивост и намена возила

Приликом спровођења одговарајућег царинског поступка при увозу моторног возила царинарница ће прихватити само фабрички декларисану носивост, а који податак је као такав и уписан у саобраћајну дозволу приликом прве регистрације возила.

Прописима није ограничена носивост теретних моторних возила која се могу увозити за обављање регистроване делатности.

Возила за која се прегледом установи да поседују карактеристике путничког моторног возила сврставају се према тако утврђеним карактеристикама, односно према намени за коју су конструисана, без обзира на податак из саобраћајне дозволе или мишљење надлежног органа.

10. Увоз оштећених возила ради стављања у слободан промет и ради активног оплемењивања - поправке

Царинарница неће дозволити улазак у земљу, односно неће спровести царински поступак за возила која се према Царинској тарифи не могу сврстати у одговарајући тарифни број као моторно возило, као и возила са таквим степеном оштећења да нису у возном стању сопственим кретањем, односно која по саобраћајним прописима не испуњавају услове за регистрацију без веће интервенције, оправке оштећених делова.

Међутим, оштећеним возилима не треба сматрати она возила која нису у возном стању због квара, односно тренутне неисправности неког дела (нпр. ако је неисправан акумулатор или је „блокирао мењач“, што значи да је минималном поправком могуће оспособити возило за кретање на сопствени погон). Ако возило из таквих разлога није у возном стању, царинарница неће оспорити увоз таквог возила.

У случају да је степен оштећења такав да постоји сумња да оштећено возило представља отпад у складу са Законом о управљању отпадом („Сл. гласник РС, 36/09... 95/18

– др.закон), потребно је тражити званичан став министарства надлежног за послове заштите животне средине, односно надлежне инспекције овог министарства о конкретном питању. С тим у вези, царински поступак је потребно окончати или прилагањем званичног мишљења инспектора којим је констатовано да предметна роба није отпад, или прилагањем дозволе за прекогранични промет отпада издате од стране министарства надлежног за послове заштите животне средине.

11. Увоз делова за моторно возило

Ради одржавања моторног возила, односно замене оштећених делова, дозвољен је увоз резервних делова (нових и употребљаваних) за постојеће возило, што се у царинском поступку доказује саобраћајном дозволом или на други одговарајући начин уколико возило није регистровано. Подразумева се и обавеза да се увезени делови и уграде у возило за које се увозе, што је битно за оне делове за које је код надлежних служби МУП-а потребно извршити измену података у саобраћајној дозволи нпр. каросерија.

Употребљавани (коришћени) резервни делови за моторна возила и коришћене пнеуматске гуме и точкови, без дозволе министарства надлежног за послове управљања отпадом, могу се увозити само за сопствене потребе, ради замене на постојећем возилу, уз прилагање саобраћајне дозволе предметног возила и изјаве о намени увоза.

Увоз коришћених резервних делова и коришћених пнеуматских гума и точкова намењених даљој продаји или сервисима за поправку возила није дозвољен. Увоз истрошених пнеуматских гума за даљу продају није дозвољен. Исте се могу увозити само за потребе протектирница уз дозволу министарства надлежног за послове управљања отпадом.

Према заузетом ставу надлежног министарства из ранијег периода, каросерија, која се декларише као резервни део за постојеће возило, може се увести уколико је претходно била уграђена у возило које је произведено у складу са прописаном нормом „Еуро 3“. При увозу каросерије мора постојати документ на основу којег се на правилан начин може извршити идентификација (нпр. саобраћајна дозвола).

Када се у царинском поступку декларише мотор за возило као резервни део без укупаног броја, царинарница ће одобрити увоз истог јер је за царинску службу без утицаја чињеница о броју мотора (битно је да је исте марке и типа и да се без посебних поправки може уградити у постојеће возило).

Мотор који се увози као резервни део за постојеће возило не мора бити произведен у складу са прописаном нормом „Еуро 3“.

У поступку царинења каросерије и мотора потребно је навести тачно наименовање робе, са свим њеним карактеристикама, како би се избегли проблеми који могу настати при измени података у саобраћајној дозволи.

Неће се одобрити увоз делова који имају основне карактеристике комплетног возила, односно неће се дозволити увоз делова ради склапања возила (нпр. каросерије у таквом стању да се убацивањем мотора добије комплетно возило).

Поступак увоза резервних делова за постојеће возило, од стране физичких лица, може се спровести и у путничком промету у тзв. „скраћеном поступку“ уколико вредност робе не прелази 3.000 евра, у динарској противвредности.

Обрачун увозних дажбина за робу коју путници носе са собом, за увоз резервних делова за постојеће возило, ваљан је документ који увозник подноси надлежној служби МУП-а у поступку регистрације возила, односно измене података у саобраћајној дозволи.

Сви акти ове управе из ранијег периода, дати по предметном основу, а који су у супротности са овим актом, нису више у примени.

(Акт Управе царина број: 148-I-030-01-39/2023 од 13.02.2023. године)